

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande avseende

Förslag till nationell plan för transportsystemet 2018–2029

Diariennr N2017/05430/TIF

Företagarna är en medlemsägd, medlemsstyrd och partipolitiskt obunden intresseorganisation som företräder över 70 000 företagare. Vi arbetar nationellt, regionalt och lokalt med att påverka beslutsfattare att genomföra reformer som gör det enklare, roligare och mer lönsamt att driva företag. Företagarna Västra Götaland företräder närmare 9 000 företagare.

Företagarna i Västra Götaland har tagit del av förslaget till rubricerad plan.

Vi ställer oss i huvudsak positiva till de prioriteringar som har gjorts men menar att viktiga insatser och sträckningar saknas. Nedan följer Företagarnas kommentarer och förslag till kompletteringar av planen.

Järnväg

Järnvägssystemet i regionen är av stor betydelse för såväl boende som näringsliv och har dessutom stor inverkan på klimatförbättringarna. Dagens situation medför stora brister som får negativa földeffekter. Exempelvis lider regionen skada av de tågförseningar som uppstår på grund av kapacitetsproblemen på Västra stambanan, bland annat orsakade av flaskhalsen mellan Alingsås och Göteborg.

Andra omständigheter som måste få en lösning är pendlingsmöjligheten mellan Borås och Göteborg samt mellan Uddevalla och Göteborg, transporterna till och från Landvetters Airport (som idag helt saknar järnvägsförbindelse), samt Borås som saknar direkt tågförbindelse till Stockholm.

Förbättrad tågförbindelse Göteborg – Borås

I förslaget till ny nationell infrastrukturplan är sträckan Göteborg-Landvetter-Borås en utpekad brist. Etappen Mölnlycke – Bollebygd, fanns med i den förra nationella planen men har nu tagits bort. Detta är mycket anmärkningsvärt då en ny järnvägsförbindelse på sträckan är av stor framtida betydelse för regionen. Varje dag reser ca 100 000 människor i detta stråk – de allra flesta dock med bil eller buss. Med en ny och bättre järnväg kan kapaciteten ökas, restiderna förkortas och reseströmmarna ledas över till tåg, samtidigt som påverkan på klimat och miljö minskar.

Genom att inte fullfölja bygget av denna nya järnvägssträckning så försvinner också den tänkta järnvägsförbindelsen till Landvetter Airport. Detta är också anmärkningsvärt då Landvetter Airport är landets andra största globala knutpunkt med 6,5 miljoner resande per år och som planeras öka till nio miljoner 2030. Flygplatsen är också en stor arbetsplats och antalet arbetstillfällen förväntas 2030 öka till 14 000.

Företagarna vill att denna nya järnväg skall läggas in i planen för genomförande under 2018-2029 och ges hög prioritet.

Förbättrad tågförbindelse Göteborg – Uddevalla (Södra Bohusbanan)

I förslaget till ny nationell infrastrukturplan nämns Södra Bohusbanan endast under trimningsinsatser avseende tillgänglighetsanpassning, när banan i själva verket är i behov av en kraftig kapacitetsökning. Den enkelspåriga sträckan på ca 87 km tar 20 minuter längre tid att åka än den dubbelspåriga sträckan Vänersborg-Göteborg (51 min), som är lika lång. Alternativet till tåg är buss som tar ytterligare några minuter (75-85 minuter). Det reella alternativet blir istället att ta bilen och när Göteborg i allt snabbare takt förtätas kommer det finnas mycket liten plats för fler bilar. Av såväl miljö- som tillgänglighetsskäl behöver dubbelspår byggas varpå banan även kan bli ett gott alternativ för flygresenärer (Landvetter Airport), förutsatt att en ny järnväg mellan Göteborg och Borås via Landvetter byggs.

Företagarna vill att Södra Bohusbanan byggs ut till dubbelspårig järnväg för att tillgodose såväl studie- och arbetspendling som miljö- och tillgänglighetmål. Banan måste därför tas in i planen som en utpekad brist.

Högre kapacitet på Västra stambanan

Västra stambanan är en pulsåder i det svenska järnvägsnätet och kommer så att förbli. Sträckan mellan Göteborg och Alingsås är en flaskhals och varje dygn trafikeras sträckan av 200 persontåg och 50 godståg motsvarande 4,5 miljoner resor per år och 70 miljoner ton gods per år.

Västra Götalandsregionen och regionens Kommunalförbund föreslår med hänvisning till "ÅVS Västra Stambanan genom Västra Götaland" från 2015 att sträckan Göteborg – Alingsås

skall dubbleras, dvs. byggas ut med två extra spår och att en lokaliseringsutredning ska göras snarast under planperioden.

Företagarna har tidigare föreslagit en lösning som innebär att en ny dubbelspårig järnväg mellan Herrljunga och Borås ansluter Västra stambanan till den nya järnvägen mellan Borås och Göteborg. Denna lösning har flera fördelar utöver att flaskhalsen mellan Alingsås och Göteborg byggs bort. Båda sträckningarna är ca fyra mil långa och i båda fallen skapas ökad redundans genom två vägar in och ut från Göteborg. Med en ny dubbelspårig järnväg mellan Herrljunga och Borås skapas dessutom förbättrad studie- och arbetspendling mellan fler områden i regionen, dvs. ökad regionförstoring. Landvetter Airport får ökat resandeunderlag genom ett större upptagningsområde, såsom Värmland och Örebroregionen. Skaraborg och kommuner med tågförbindelse till Herrljunga får med kort restid och miljövänligt resande tillgång till en stor internationell flygplats. Dessutom får Boråsregionen möjlighet till direkt och snabb tågförbindelse med Stockholm. Här kan turtätheten ökas och restiden förkortas med 0,5 – 2 timmar jämfört med dagens förbindelser.

Företagarna vill att beslutsunderlaget i form åtgärdsvalsstudien från 2015 för Västra Stambanan genom Västra Götaland kompletteras med en åtgärdsvalsstudie även för sträckningen Herrljunga-Borås.

Åtgärdsvalsstudie dubbelspårig järnväg Göteborg-Oslo

Det går mer än 2500 lastbilar över Svinesund varje dag och volymerna ökar kontinuerligt. Detta skall jämföras med att ett godståg (40 containers) per dygn passerar Kornsjö. Passagerartrafiken på samma sträcka är även den mycket blygsam och restiderna är långa.

Företagarna Västra Götaland anser det nödvändigt att järnvägsförbindelserna mellan Osloregionen och Göteborg förbättras. En dubbelspårig järnväg mellan Göteborg och Oslo är nödvändig för ökad hållbarhet och stärkt konkurrenskraft i Sverige och Norge och för att i knyta ihop Osloregionen med Göteborgs hamn.

På den norska sidan är intresset stort och i "Nasjonal transportplan 2018–2029" har skrivits in att norska och svenska myndigheter bör samverka om en gemensam konseptvalsutredning/åtgärdsvalsstudie för sträckan Göteborg-Oslo.

Företagarna vill att sträckningen Göteborg-Oslo tas upp som en utpekad brist i den nationella planen och att en åtgärdsvalsstudie snarast görs i samverkan med det norska Jernbanedirektoratet.

Väg

Färdigställ hela E20

E20 är en av landets mest olycksdrabbade vägar samtidigt som denna europaväg har stor betydelse för nationella, regionala och lokala arbetsmarknader och utgör ett av landets viktigaste stråk för gods och persontransporter.

I planen saknas tidigare löften om en fullt utbyggd E20 genom hela Västra Götaland, innebärande att återstående väg från Vårgårda upp till norra länsgränsen skall byggas ut till fyrfältsväg. Dessutom har etappen E20 genom Alingsås i nuvarande planförslag kategoriserats om till utpekad brist och därmed tagits bort från större investeringar.

Företagarna vill att etappen E20 genom Alingsås läggs in för genomförande under planperioden samt att återstående delar av E20 planeras för utbyggnad till fyrfältsväg och läggs in som utpekade brister.

Företagarna Västra Götaland

Göteborg den 30 november 2017

Mikael Erlandson
Regionchef